

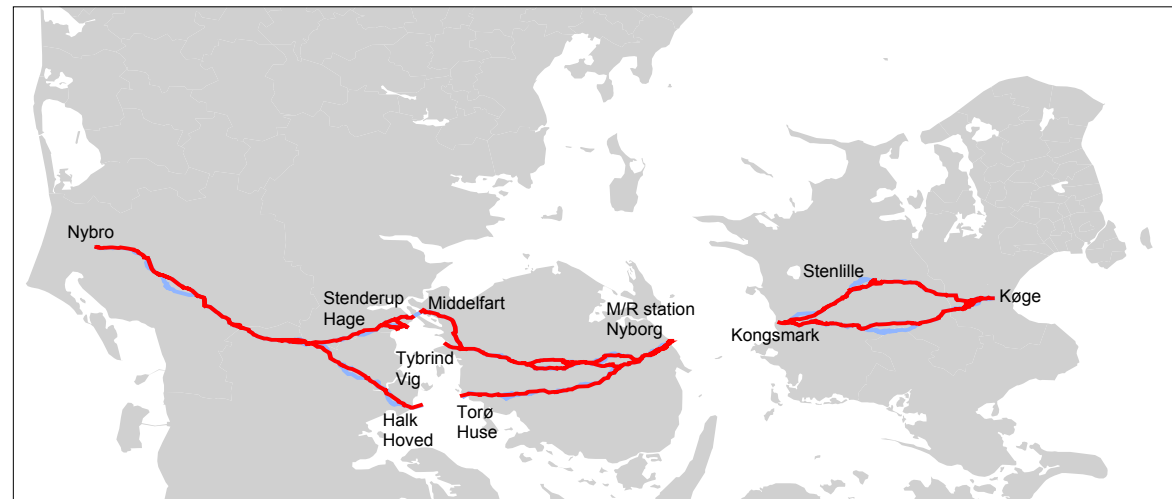
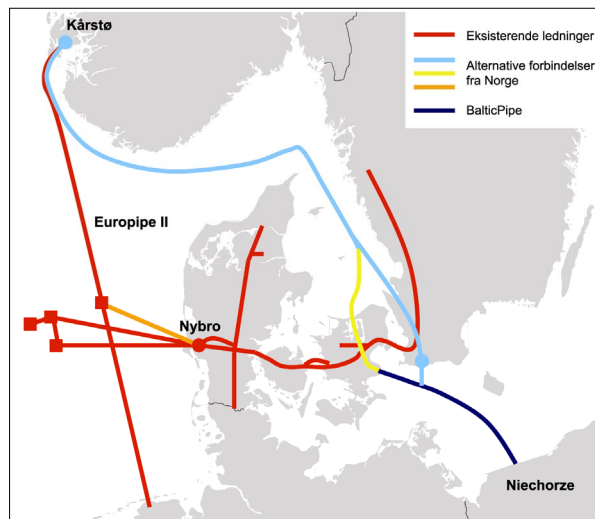

Hvor galt står det til med naturen i det åbne land ?

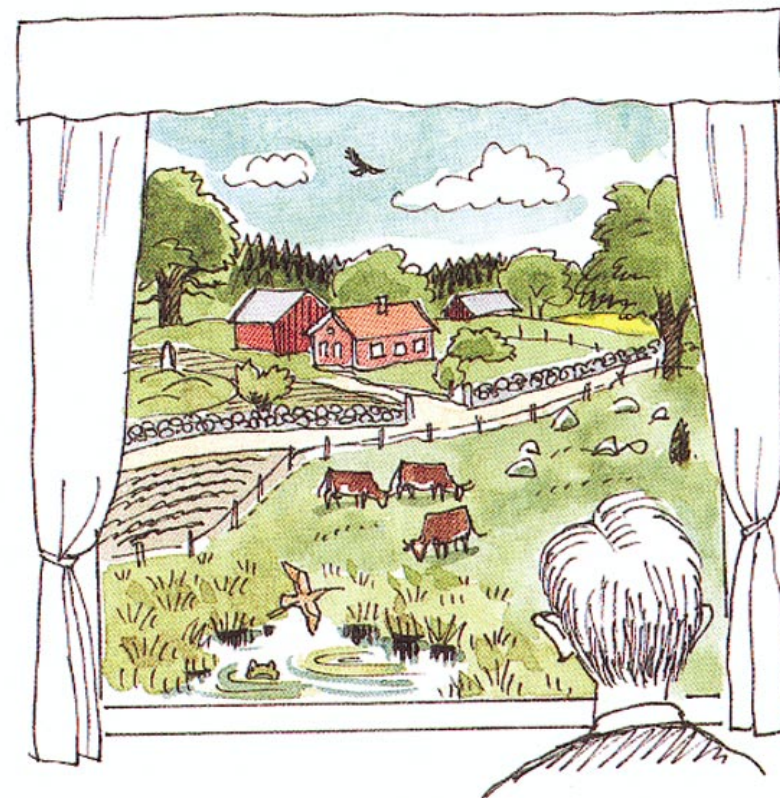
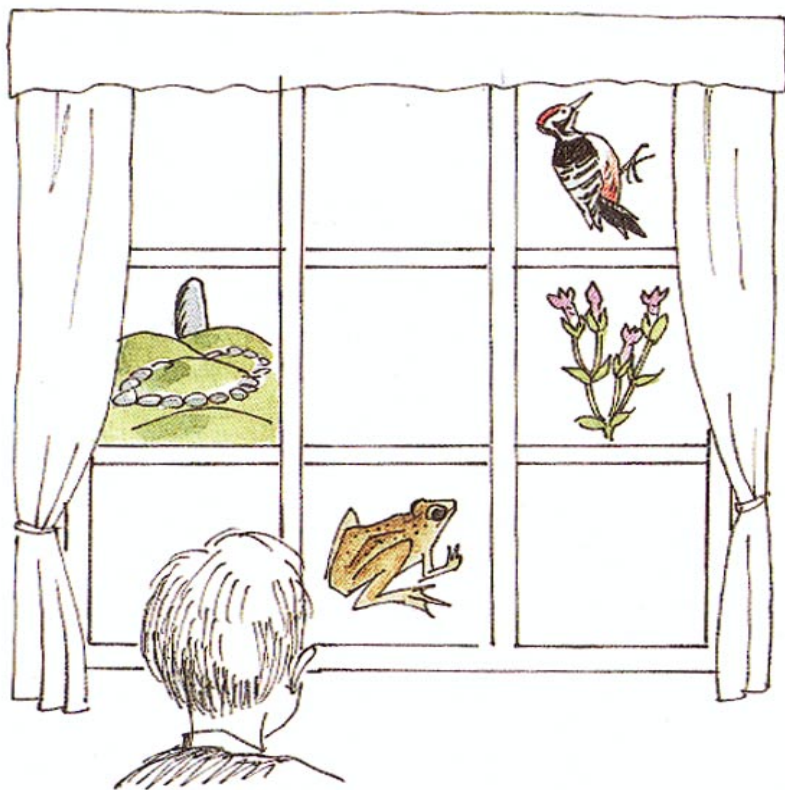
- resultater fra Danmarks længste tracéstudie
ved biolog, cand.scient. Signe Nepper Larsen, COWI A/S

Udbygning af det danske system for gastransport

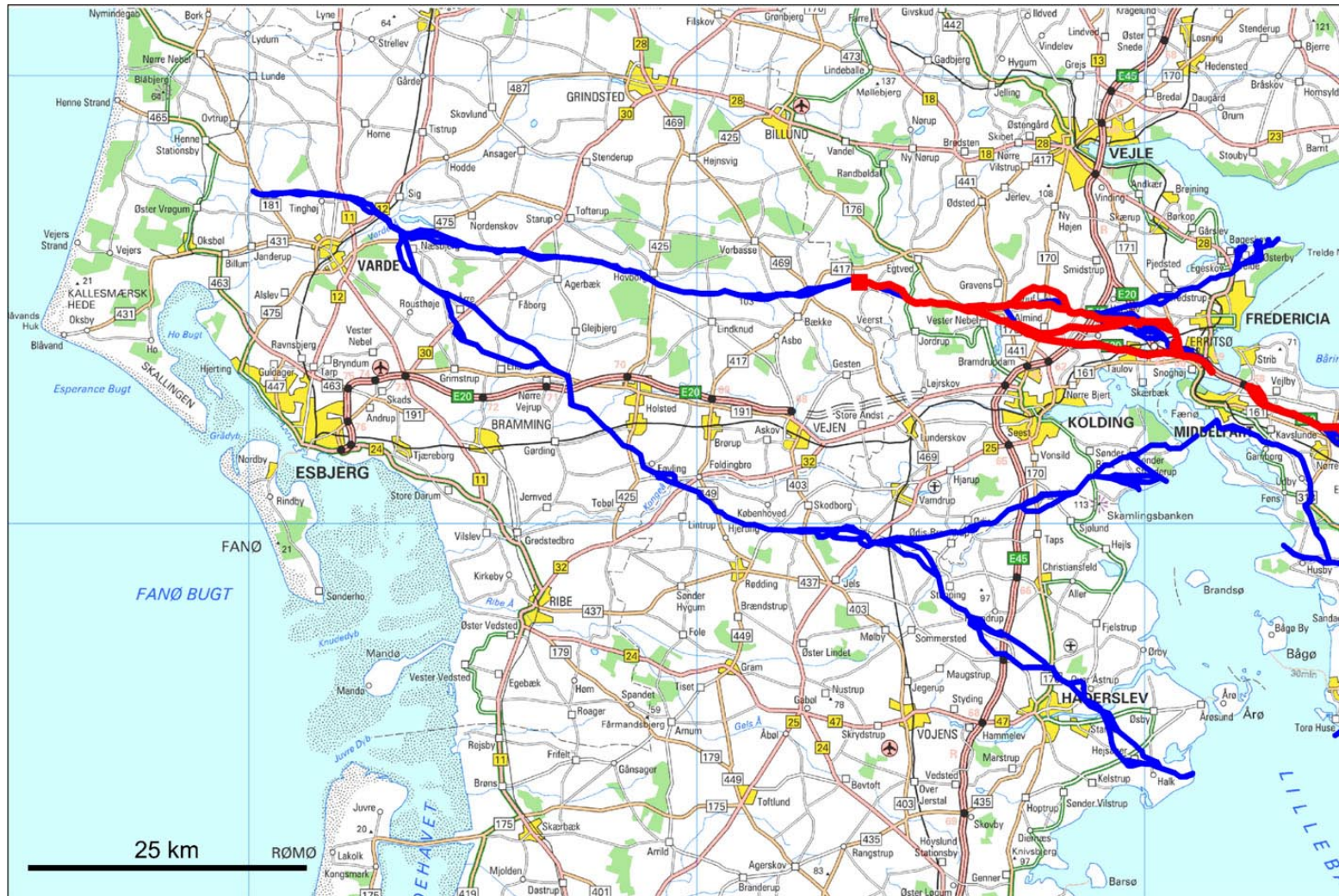
- **Ledning tværs over Danmark - et vest-østgående tracé**
  - TEN-studie i april 1999: Afdækning af mulighederne for transit af norsk gas gennem Danmark til Østersølandene
  - 1999-2001: Miljøvurdering og miljøoptimering af forskellige udbygningsplaner
  - Status: VVM-redegørelsen blev godkendt via landsplandirektiv i 2002

VVM - en tværfaglig og landskabsøkologisk opgave

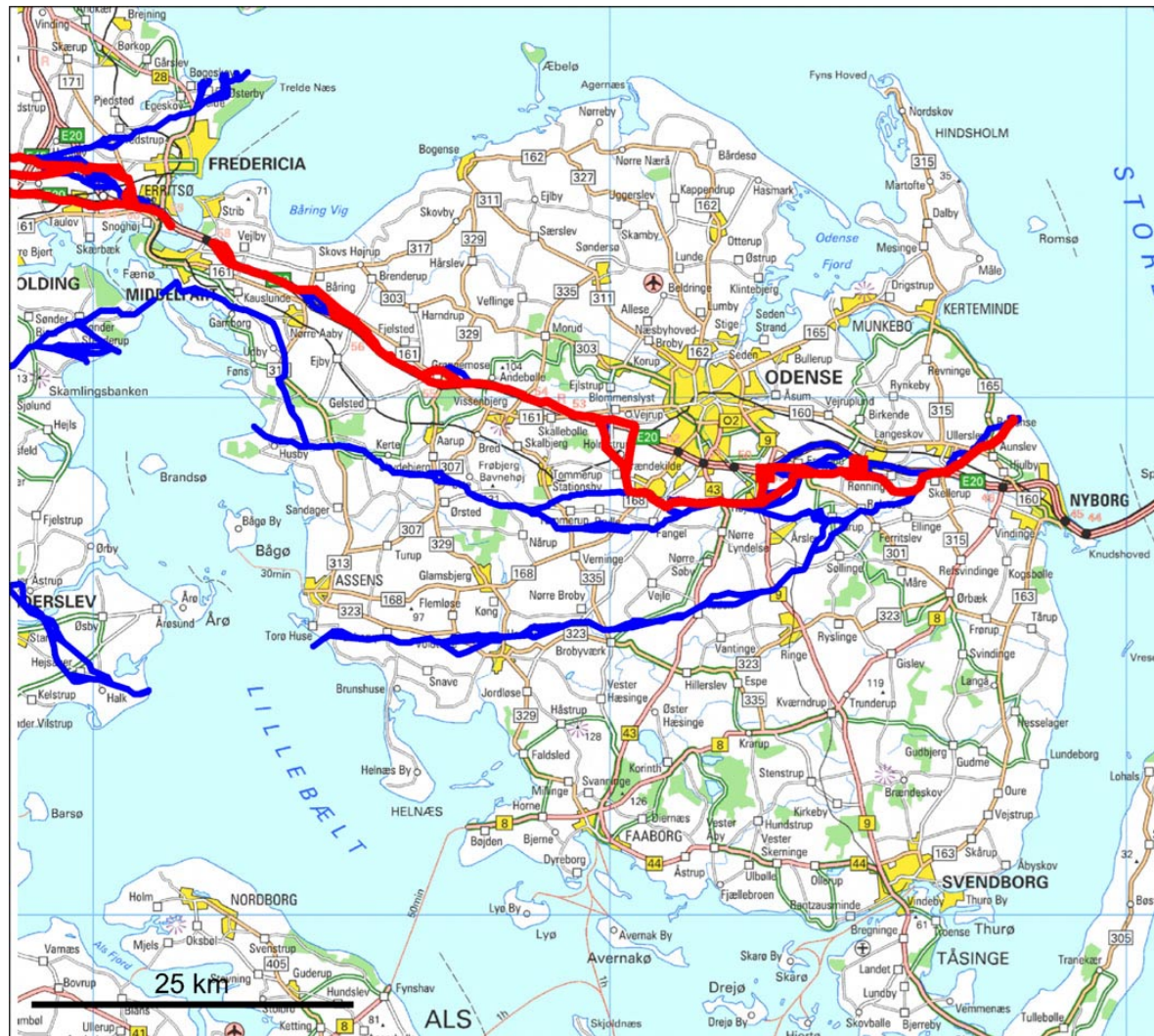

Linieføringer i Jylland

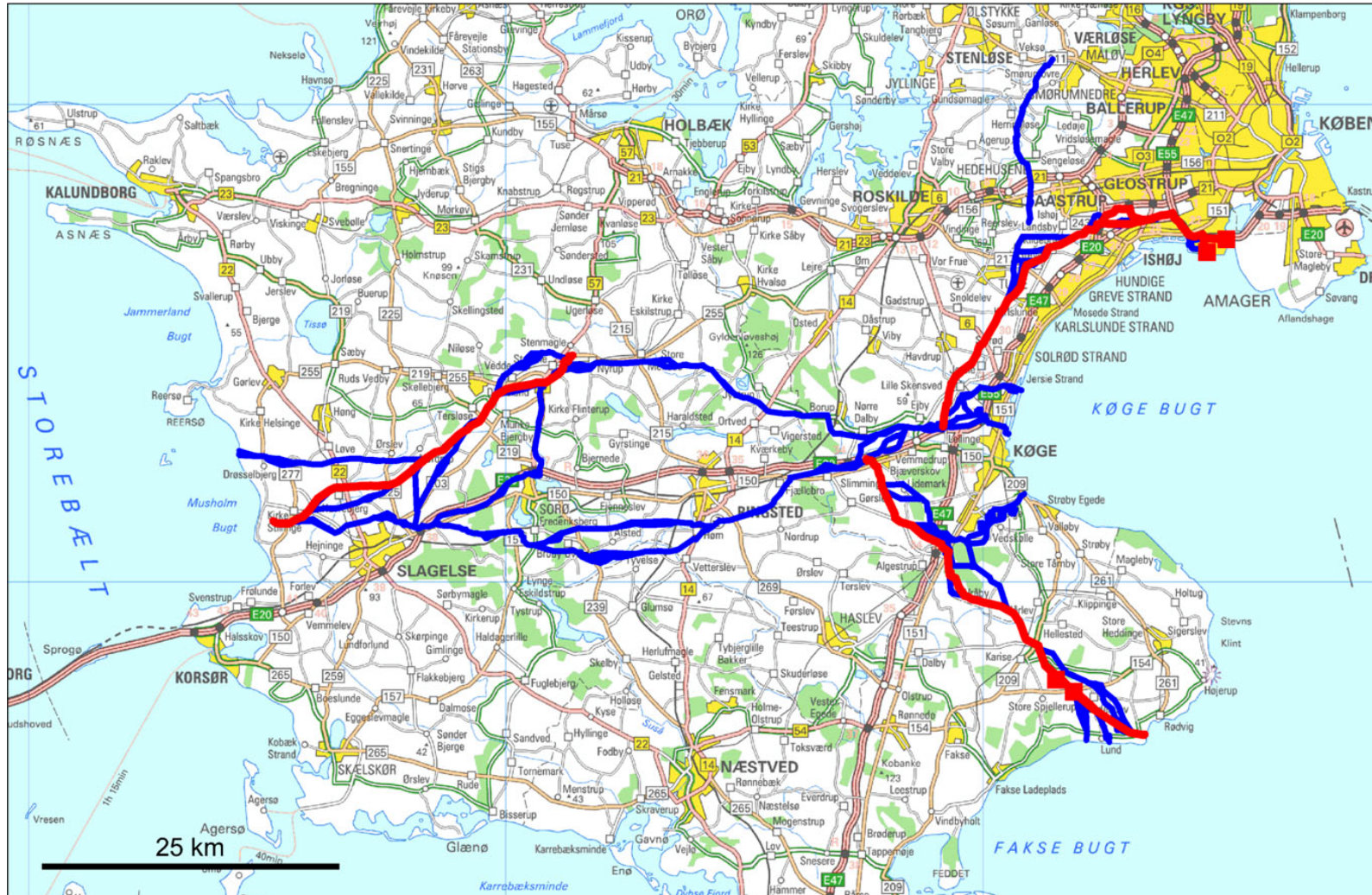
Map: © Kort & Matrikelstyrelsen

Linieføringer på Fyn

Map: © Kort & Matrikelstyrelsen

Linieføringer på Sjælland

Map: © Kort & Matrikelstyrelsen

Danmarks længste tracéstudie - hvordan gør vi?

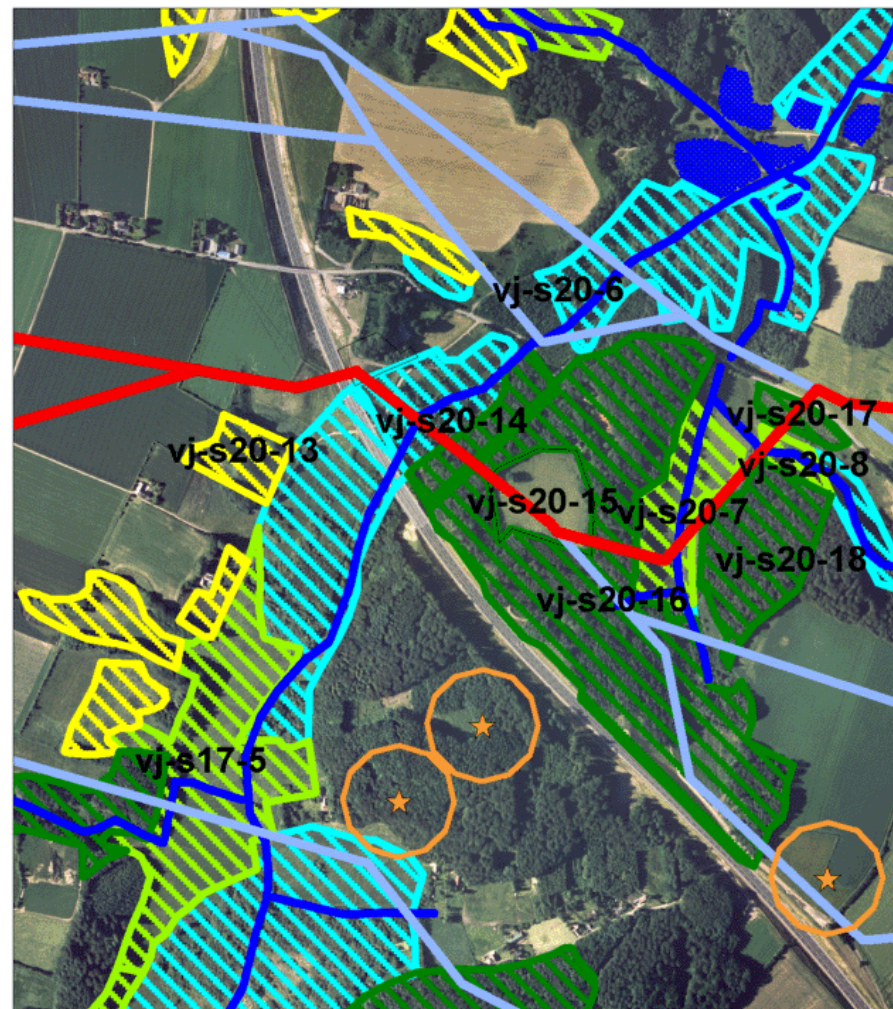
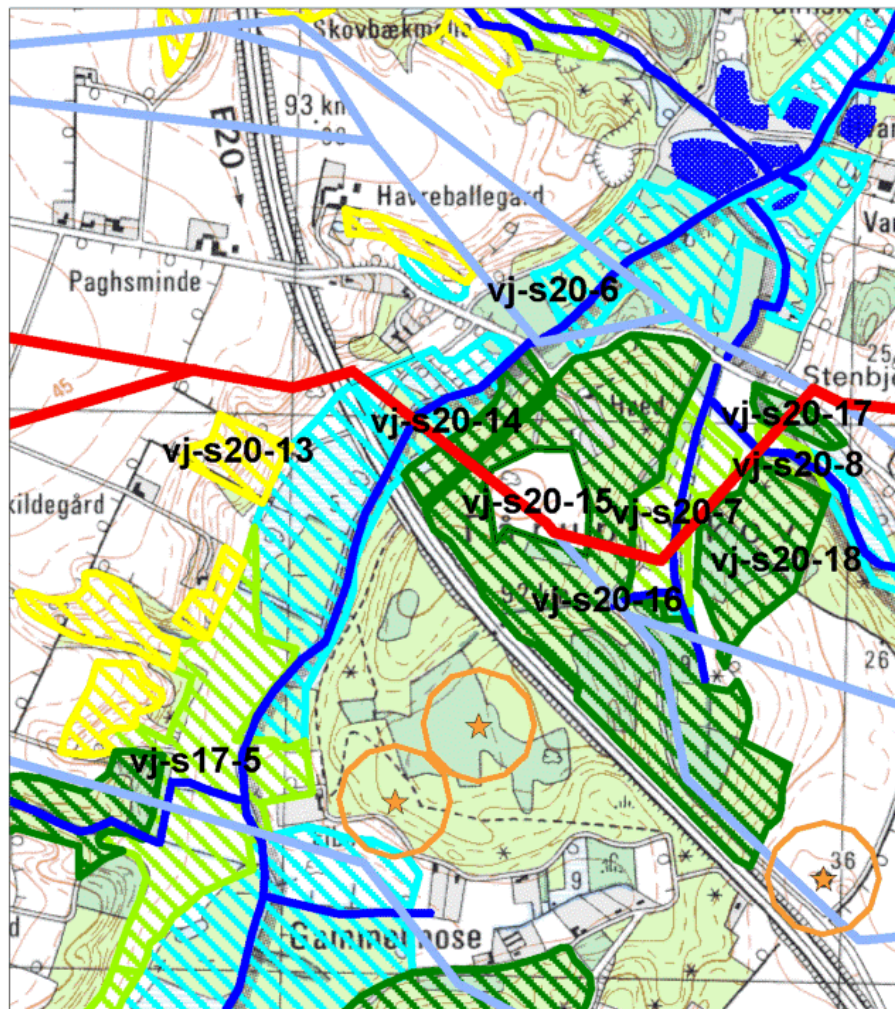
- **Ved GIS'en:**

- **Analyse af digitale data fra alle berørte amter, Skov- og Naturstyrelsen, Det Kulturhistoriske Centralregister m.fl.**
  - §3-områder: Moser, heder, strandenge, ferske enge og overdrev over 2500 m² samt søer over 100 m² og vandløb i regionplanen
  - Fredskov
  - Internationale naturbeskyttelsesområder
  - Fredninger
  - Fortidsminder
  - Planudpegninger i regionplaner og kommuneplaner
  - Forurenede grunde

- **I felten:**

- **grundige undersøgelser i felten af beskyttede naturområder inden for et 2 x 200 m område omkring tracéet**
- **transekter i 500 m afstand i følsomme områder som fx skove og fredede arealer**
- **langs tracéet og transekterne foretages feltbesigtelser og beskrivelse af eksisterende naturværdier, artslistes**

Miljøoptimering af tracé – her Elbodalen i Vejle Amt

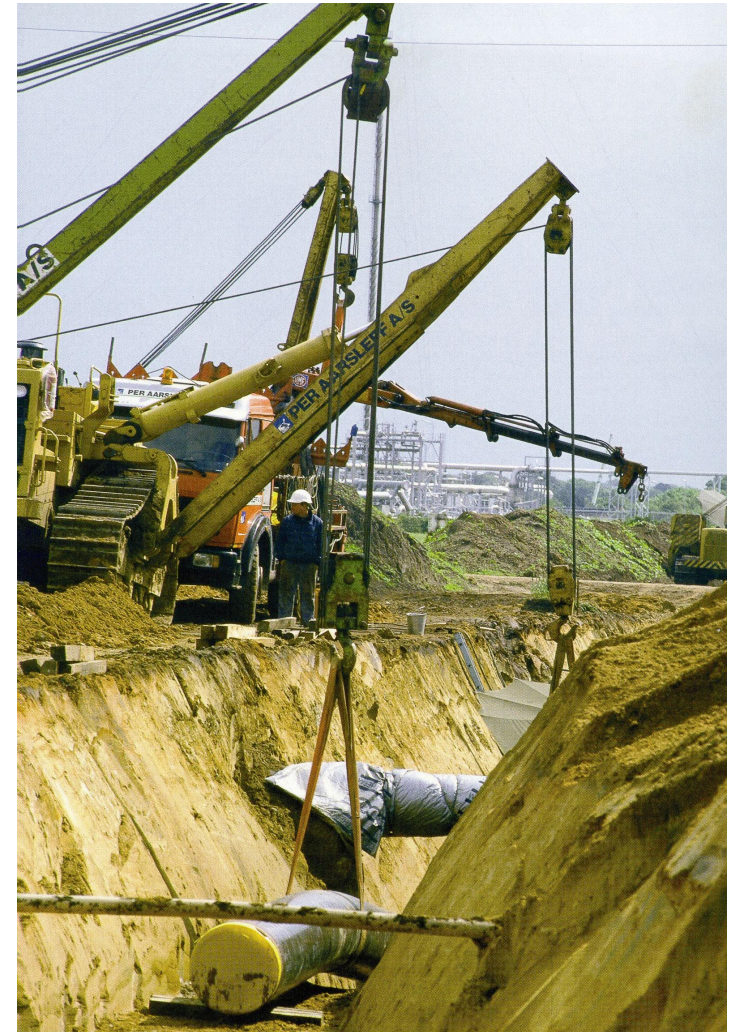

0 500 m

Hvilke aktiviteter foregår der ved anlæg af gasledninger?

- **Arealoptag**
- **Afrømning af vækst- og muldlag**
- **Gravning**
- **Dræning – midlertidig i anlægsfasen**
- **Kørsel med tunge maskiner**
- **Tilbagefyldning af jorden**
- **Forstyrrelser**

Hvad betyder disse aktiviteter for naturen?

- På heder og overdrev er langsomtvoksende plantearter lang tid om at genindvandre (**S-strategerne**) – hvis der overhovedet kommer de samme arter igen
- Grundvandssænkninger i ferske enge og moser, især ved vældpåvirkede områder, kan betyde drastiske ændringer i artssammensætningen
- Fældning af træer i skove og skovsumpe fjerner levesteder og giver øget risiko for stormfald
- På ryddede skovbunde vil en artsrig skovflora være lang tid om at genindvandre og udkonkurreres let af **C-strateger**
- Små vandhuller tørrer ud ved midlertidig dræning, og padder og den øvrige flora/fauna mister levesteder

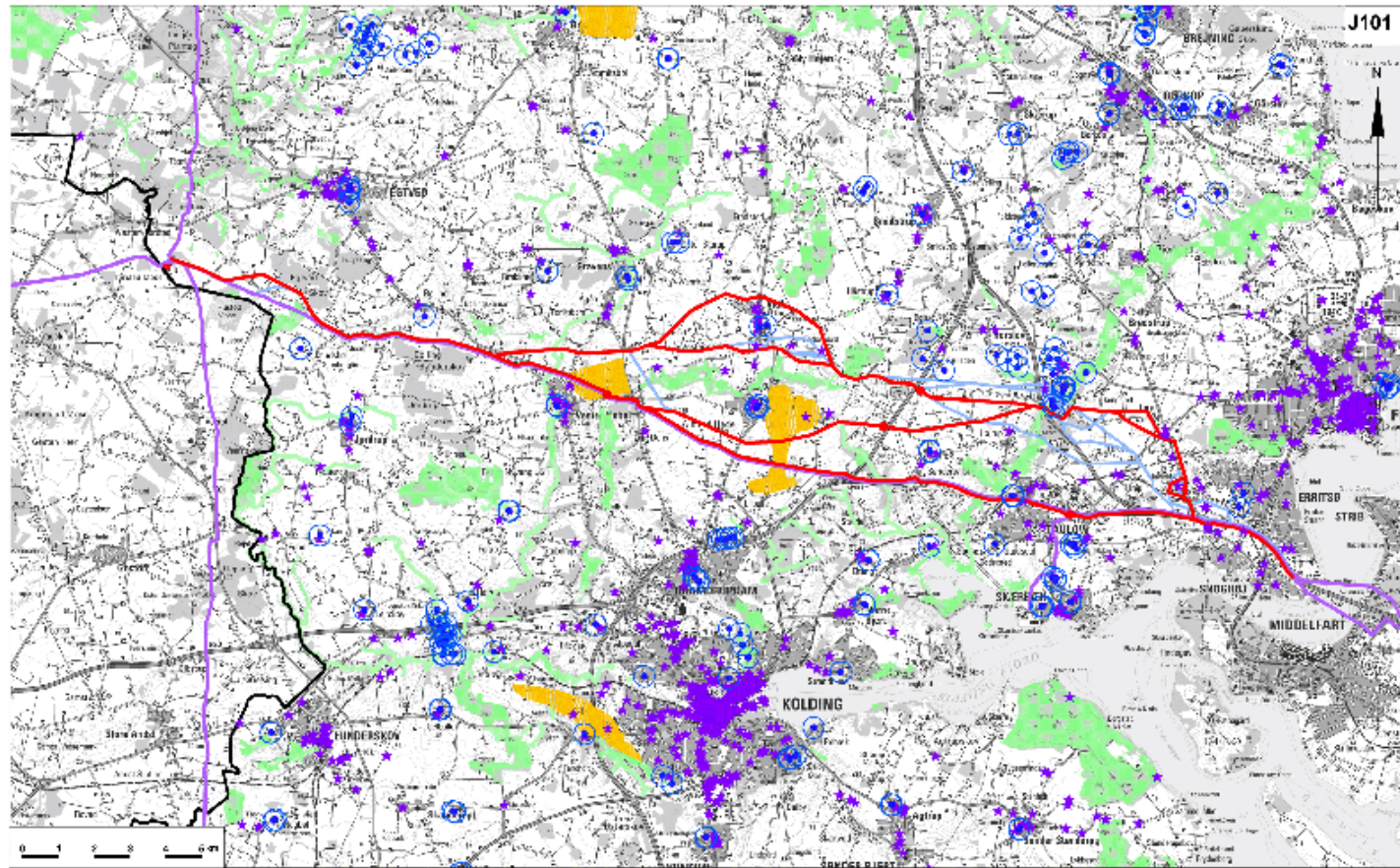
**Dette betyder midlertidigt eller permanent tab af
BIODIVERSITET**

– alt efter den eksisterende naturværdi og lokalitetens robusthed

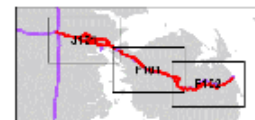
Men er der så meget at tabe?

- **Bias: De bedste lokaliteter i form af store sammenhængende naturområder, internationalt beskyttede områder og fredede områder er så vidt muligt undgået undervejs i den iterative proces**
- **Tilbage er mange små naturområder der er beskyttet via §3 i naturbeskyttelsesloven**
- **Også enkelte områder beskyttet via NATURA 2000-direktiverne kunne ikke undgås**
- **Disse lovgivninger er fantastisk stærke redskaber til at beskytte den danske natur (undtagen de uhistoriske overdrev!), men tilsyneladende uundgåelige negative påvirkninger i form af tilgroning, gødskning og vandstandsændringer er til stede overalt i det åbne land**

Tema: Landskab og geologi

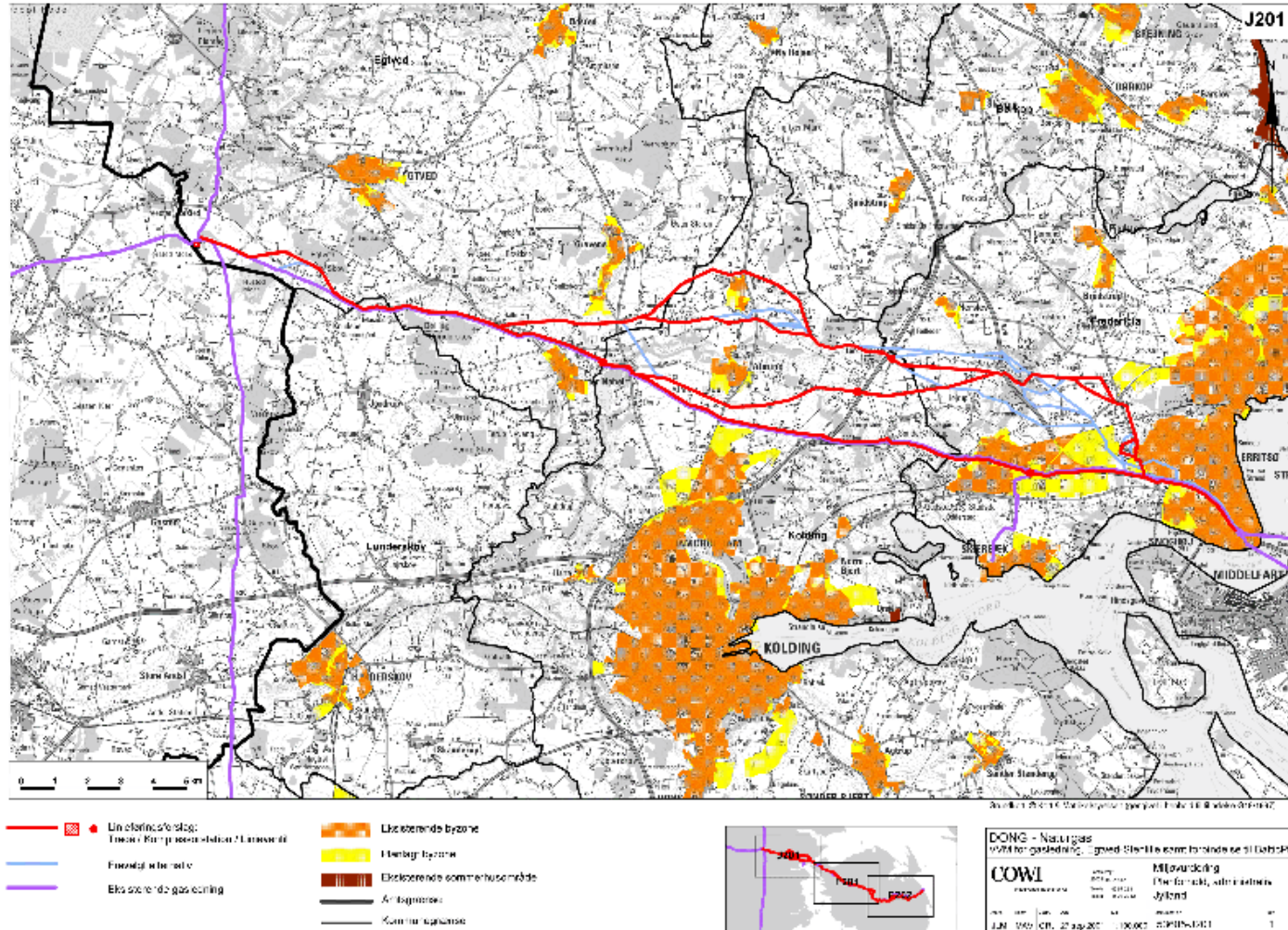
- ● Linsebetingsåbning
Innovativt Kompensationsnet 11 m uventet
- Innevet malmene
- Eksisterende gasledning
- Eksist. beskyttelsesområde
- Naturpark
- Forurenet eller potentielt forurenet grund
værdiansøgning
med 300 m beskyttelseszone
- Anlægsrute

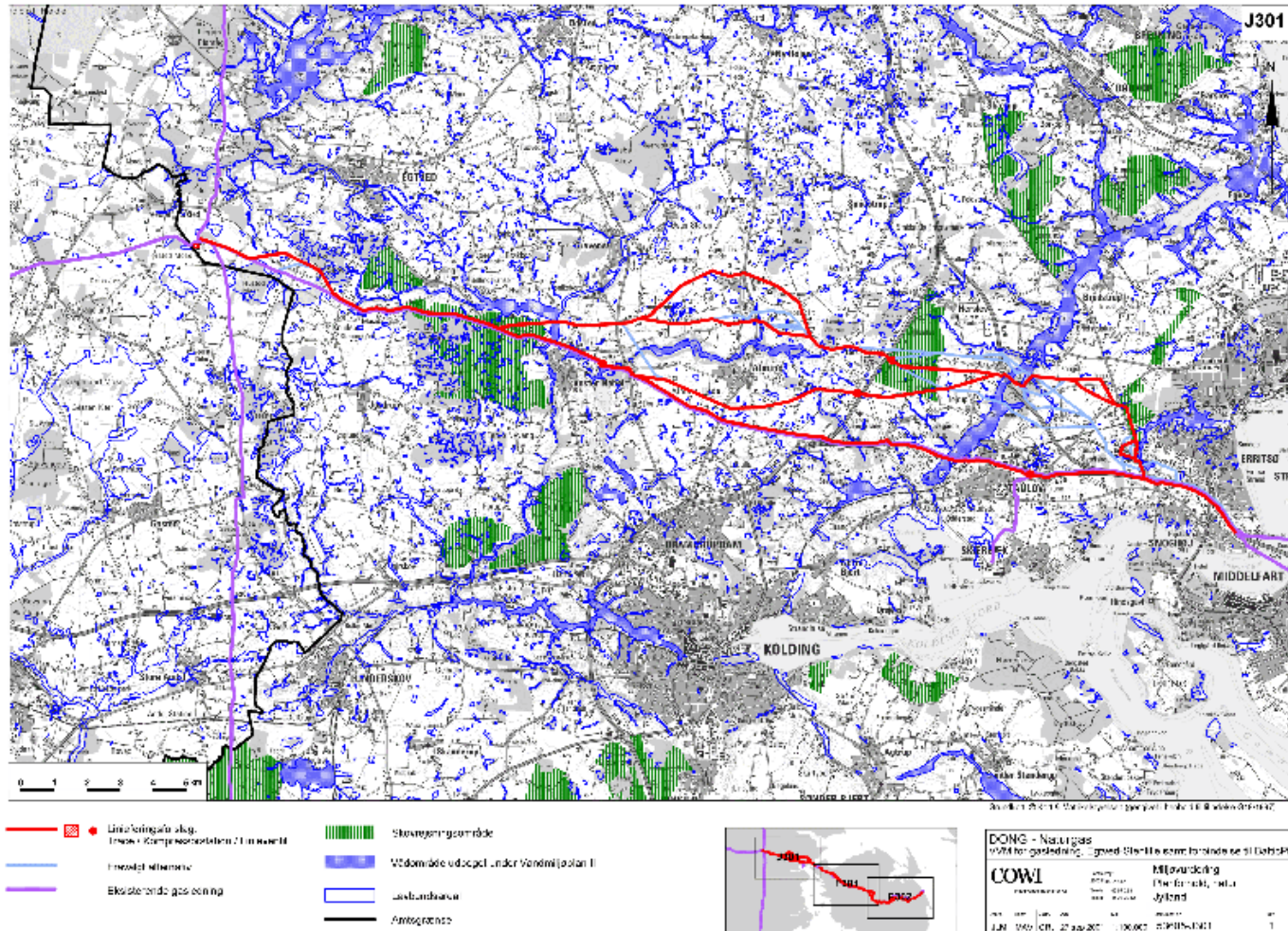
DONG - Naturgas
VM for gasledning, igennem Skovlykke og omfjeldene ved Skovlykke

COWI	ansvarlig 2014-2015	Miljøcenter
projektleder 2014-2015	ansvarlig 2014-2015	ansvarlig 2014-2015
ansvarlig 2014-2015	ansvarlig 2014-2015	ansvarlig 2014-2015
JUN 15/15	OPR. 27. sep. 2015	100.001 2015-1101
		1

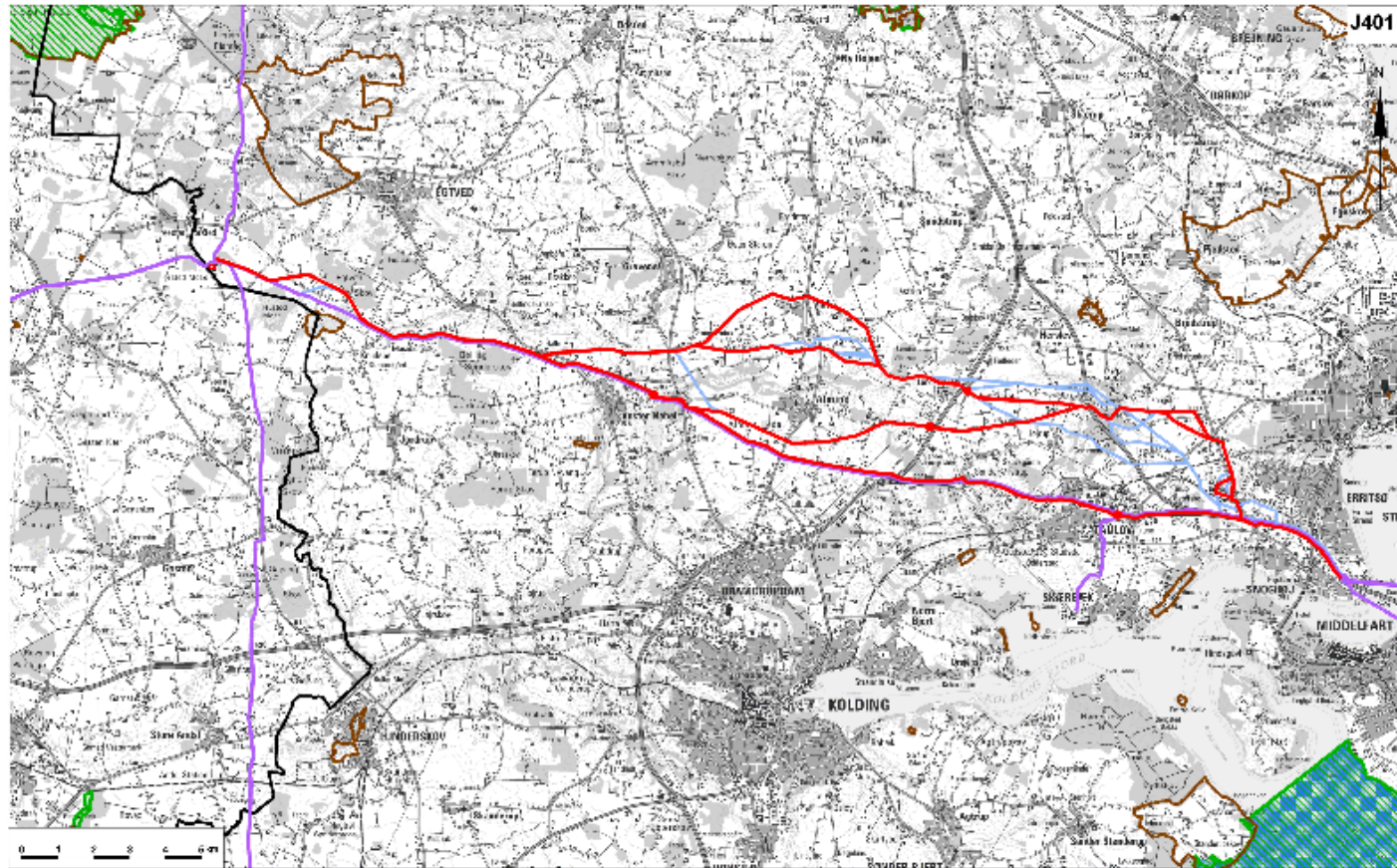
Tema: Planforhold, administrativt

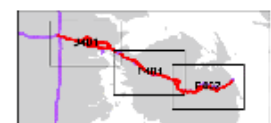
Tema: Planforhold, natur

Tema: Naturbeskyttelse

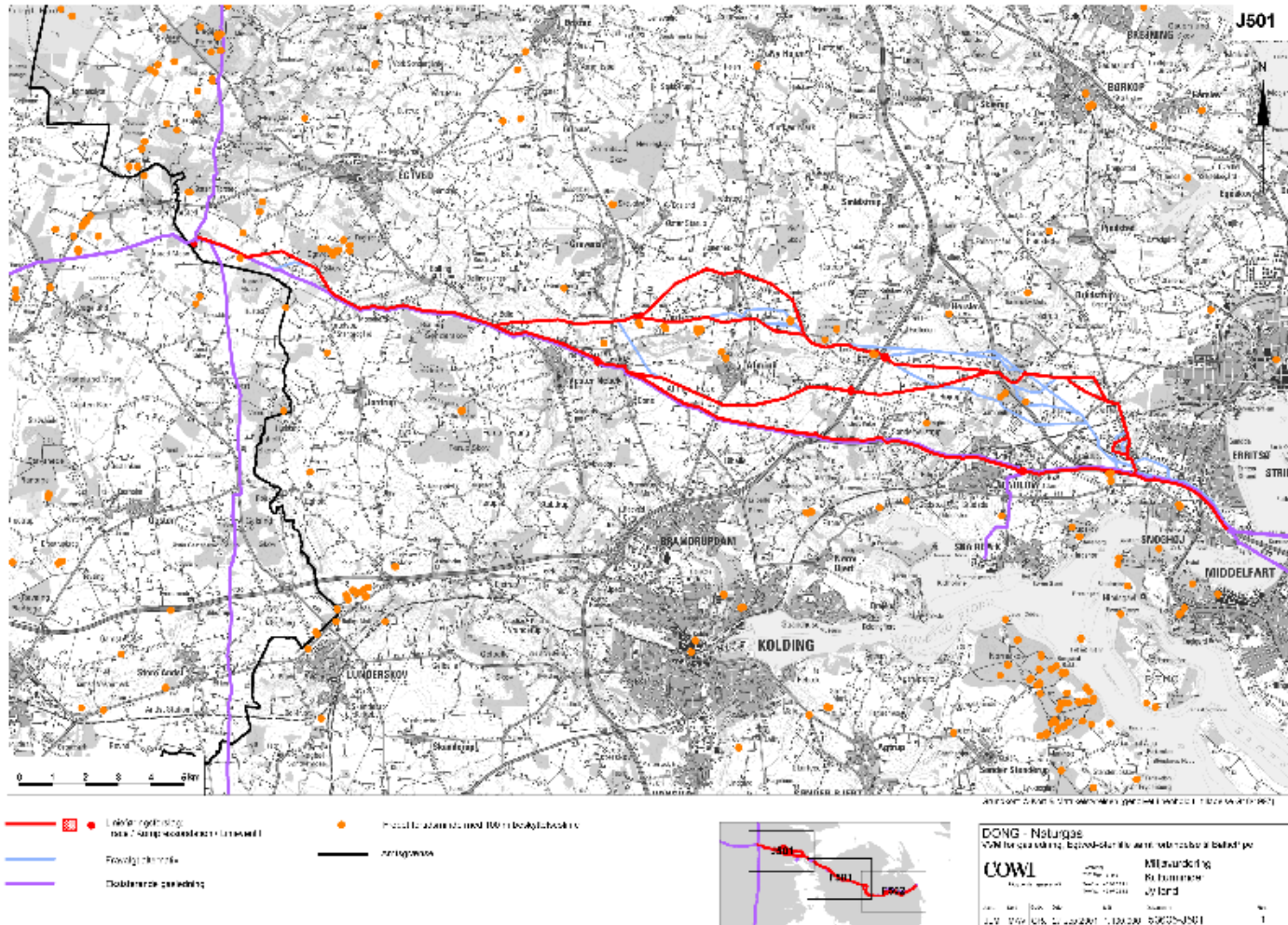

- Linjefølgende skov, træer i kompressionsstationer / linjefølgende
- Fælledarealer
- Eksisterende gasledning
- EF 4. g beskyttelsesområde
- EF habitatområde
- Skov og naturstyrelsen fra skov 1. marts 2007
- Amtsgrenske

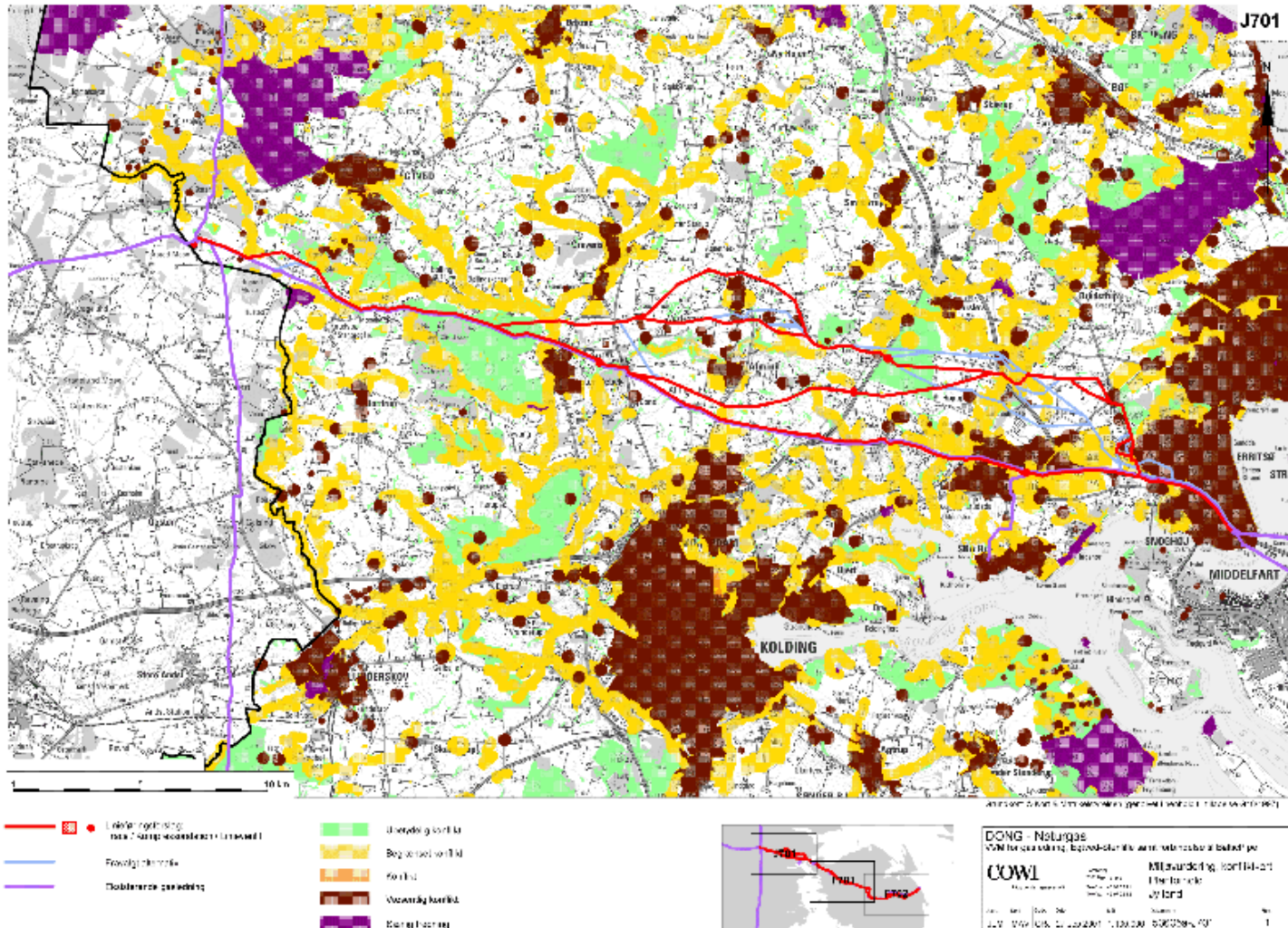
DONG - Naturgas
 VVM og gasledning - godkendelse af plan for ledning af gasledningen
COWI
 Mjølnervej
 Nordtjørnsbo
 Ålborg

Tema: Kulturminder

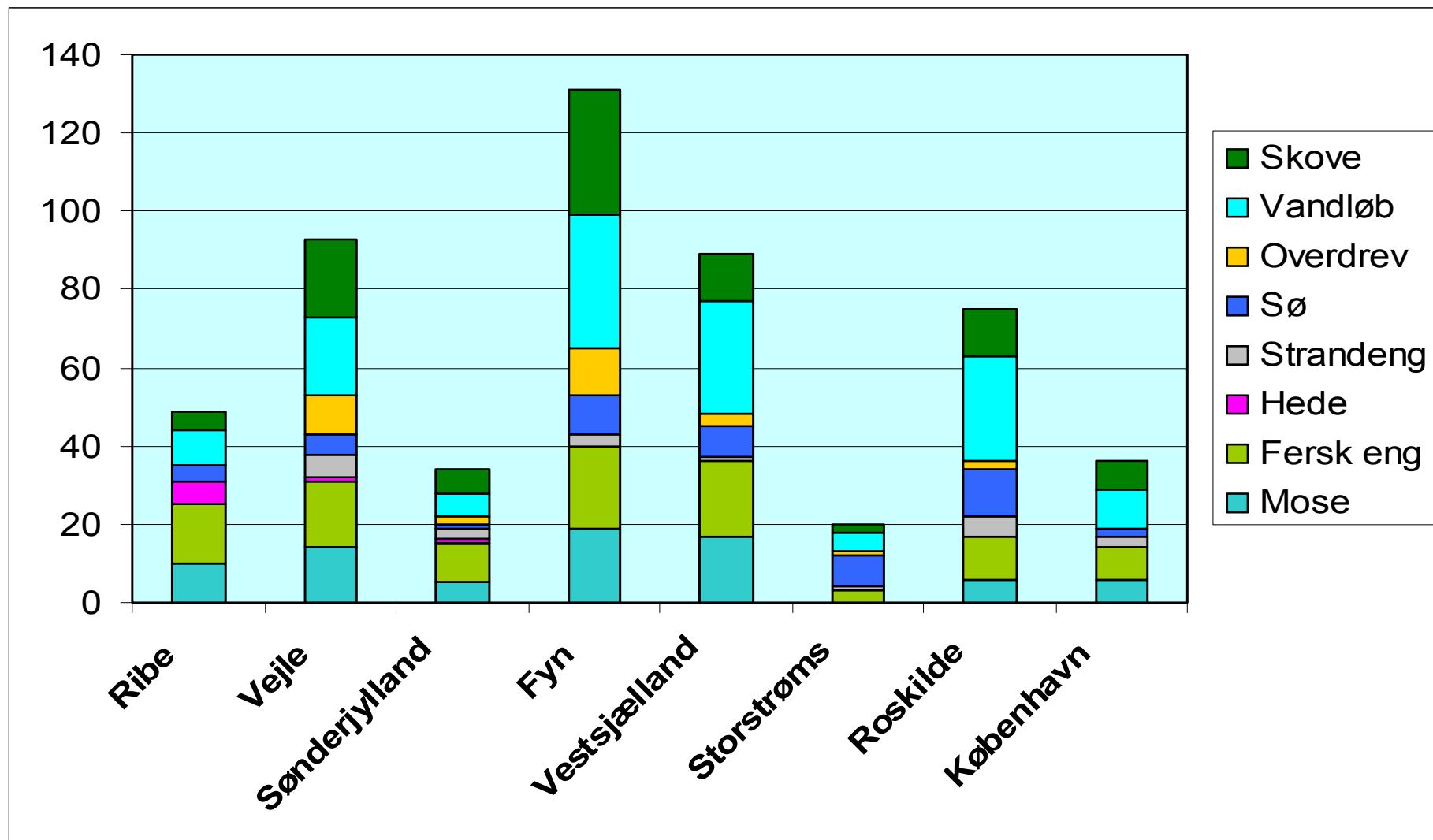

Konfliktkort, administrativt lag

Antal undersøgte lokaliteter

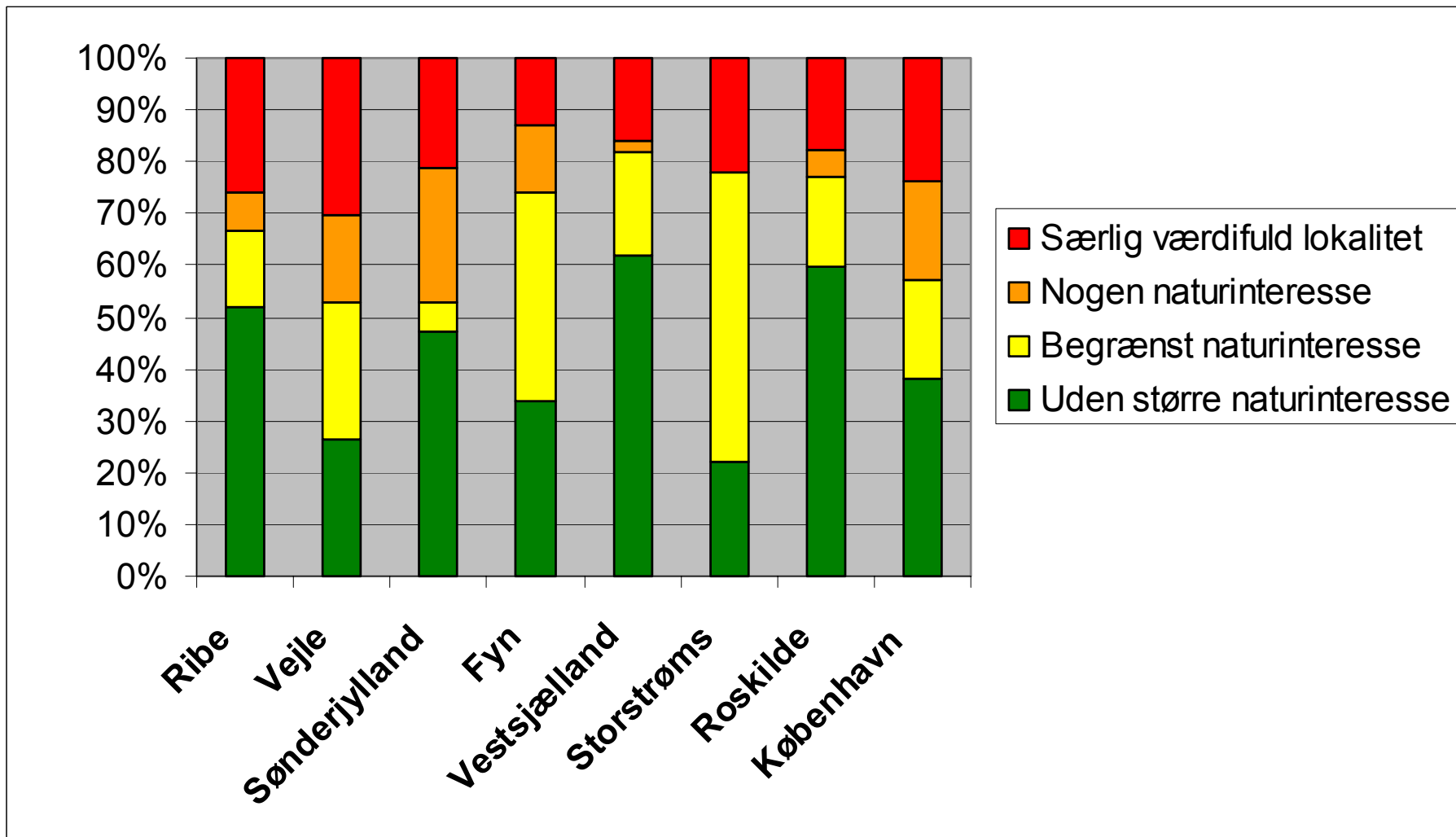
Værdisætning - 13 punkts klassifikation

- 1. Levested for rødlistearter samt andre sjældne arter**
- 2. Levested for lokalt udbredte plantearter (B-art i A.F.D)**
- 3. Stor biologisk eller økologisk diversitet**
- 4. Vigtig spredningsmæssig betydning**
- 5. Biologisk kerneområde**
- 6. Truet eller sjælden naturtype eller plantesamfund**
- 7. Gammelt eller svagt påvirket naturområde**
- 8. Bevaringsværdigt eller sjældent landskabselement**
- 9. Særlige fredningsforhold**
- 10. Historisk eller sjælden arealanvendelse**
- 11. Rummer kulturminde**
- 12. Særlig rekreativ værdi**
- 13. Har undervisnings-/ forskningsinteresser**

Værdisætning af lokaliteter

Antal krydser	Bevaringsværdi	Farve på konfliktkort	Note
0	Lokaliteter uden større naturinteresse	Grøn	De fleste lokaliteter rummer ikke de store natur- og landskabsværdier. Det kan f.eks. være gødede, omlagte kulturrenge eller tilgroede mosehuller med gråpil uden sjældne eller lokalt udbredte arter.
1	Lokaliteter med begrænset naturinteresse	Gul	1 kryds betyder ofte registrering af en enkelt lokalt udbredt art. Konflikten i forhold til natur- og landskabsinteresser vurderes som mindre
2	Lokaliteter med nogen naturinteresse	Orange	Ved 2 krydser er der en konflikt med beskyttelsesinteresserne. Typisk kan her vokse en rødlistet art og måske flere lokalt udbredte arter.
3 eller flere	Særligt værdifulde naturlokaliteter	Rød	Her er der så mange natur- og landskabsværdier, at det vil være ønskeligt at undgå at påvirke lokaliteten med anlægget. Ofte er der tale om mindre lokaliteter, hvor småjusteringer af linieføringen kan tilgodese beskyttelsesinteresserne.

Naturkvalitet på de undersøgte lokaliteter

Vi fandt da nogle sjældne arter, men... der var langt imellem

- De sjældne arter findes koncentreret på nogle få lokaliteter, der stadig har en høj naturkvalitet pga. ekstensiv kontinuerlig drift (f.eks. græsning), fravær af næringsstoffer og intakt hydrologi

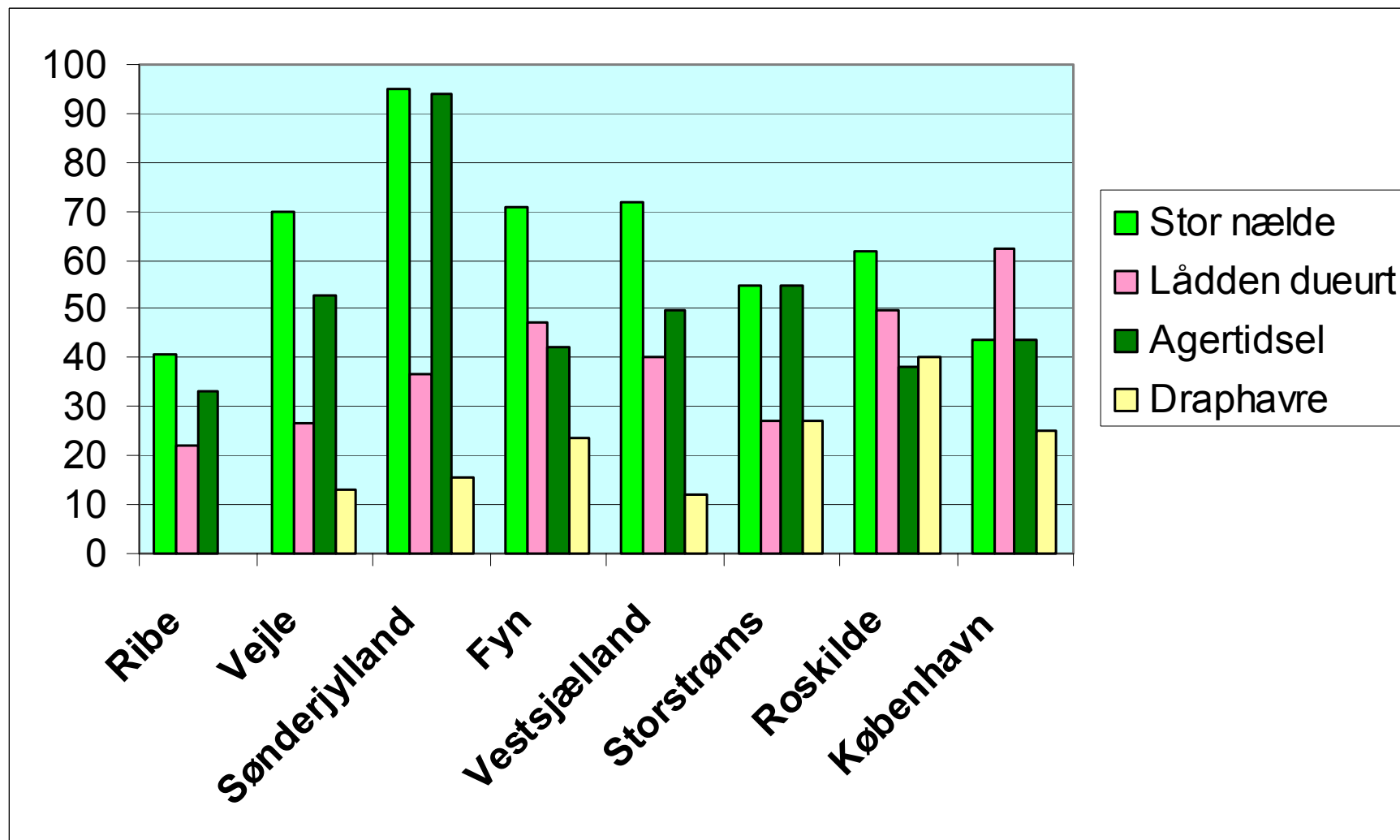
Sønderjyllands Amt

- **A-arter: Butfinnet Mangeløv, Skov-Hullæbe, Kær-Fladbælg, Kødfarvet Gøgeurt, Maj-Gøgeurt, Samel**
- **B-arter: Liden Pileurt, Kristtorn, Ris-Dueurt, Skovbyg, Småbladet Lind, Vinget Perikon, Strandkål, Strandkvik, Kær-Svinemælk**

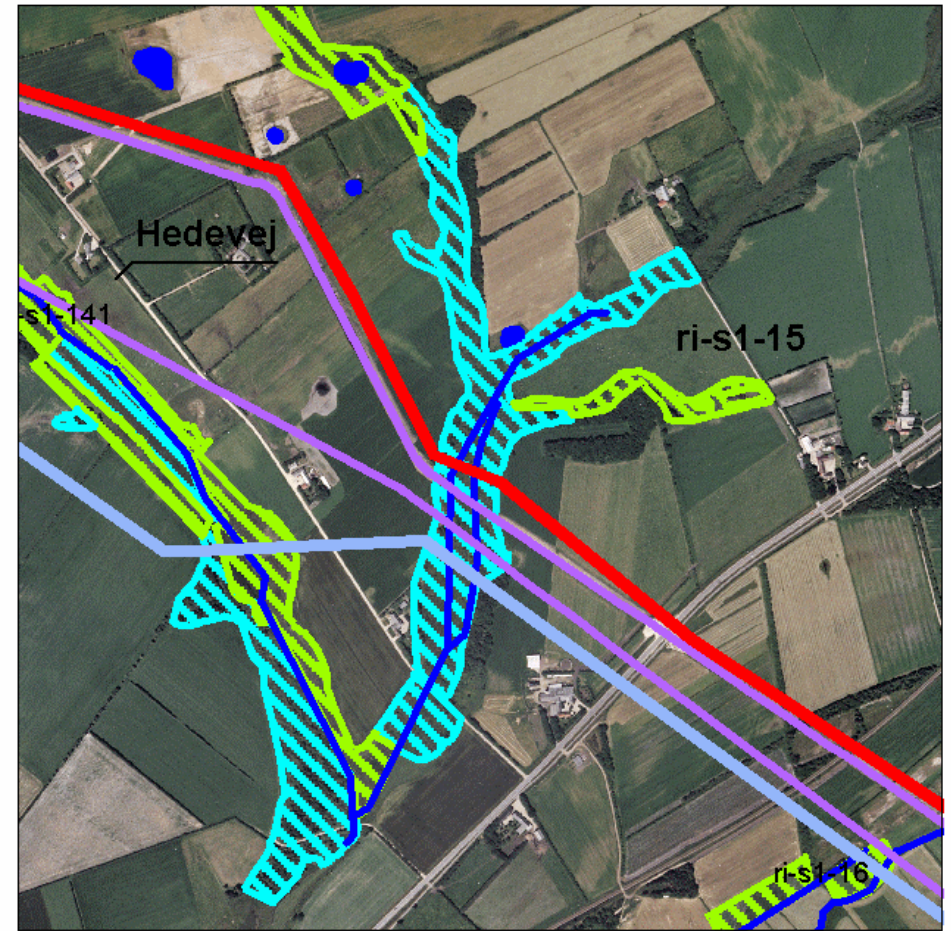
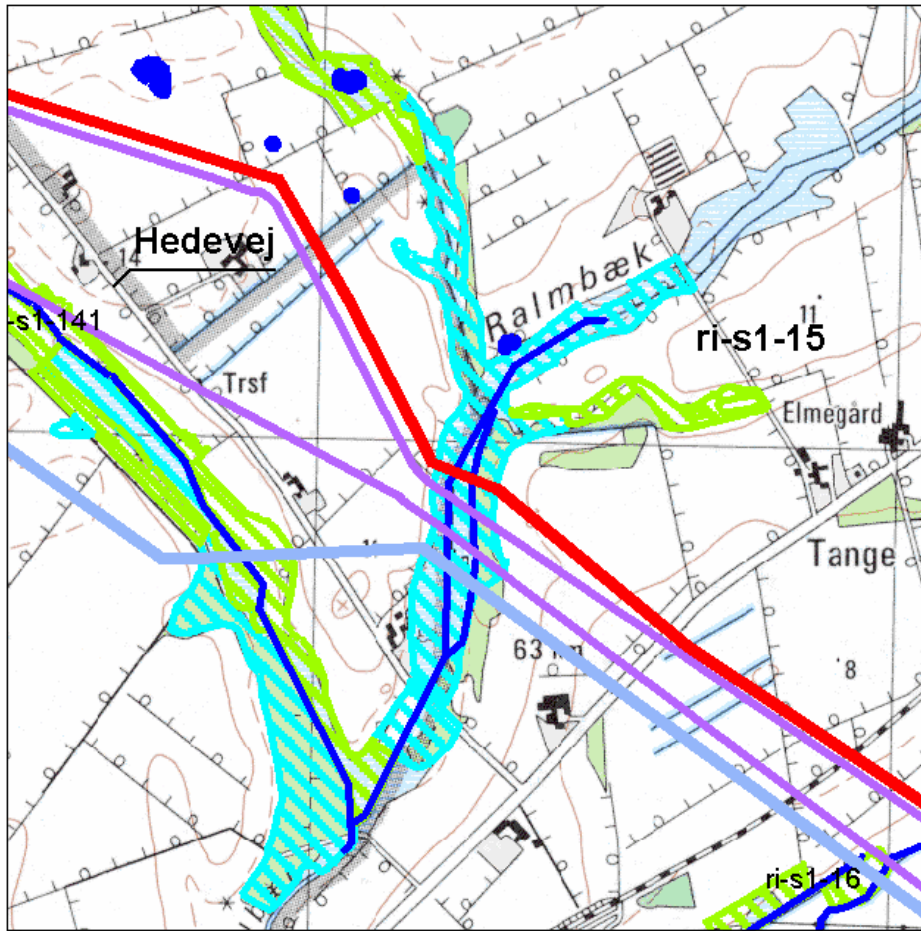
Vestsjællands Amt

- **A-arter: Skov-Hullæbe, Sump-Skræppe, Svømmende Sumpskærm**
- **B-arter: Lund-Fredløs, Skov-Hundegræs, Kær-Svinemælk, Forlænget Star, Skov-Høgeurt, Ris-Dueurt, Skovbyg, Stivhåret Kalkkarse, Håret Viol, Knoldet Mjødurt, Dunet Gedeblad, Rød Kornel, Dværg-Perikon, Vellugtende Agermåne, Skør-Pil, Alm. Guldnelde**

Næringselskende plantearter er almindelige

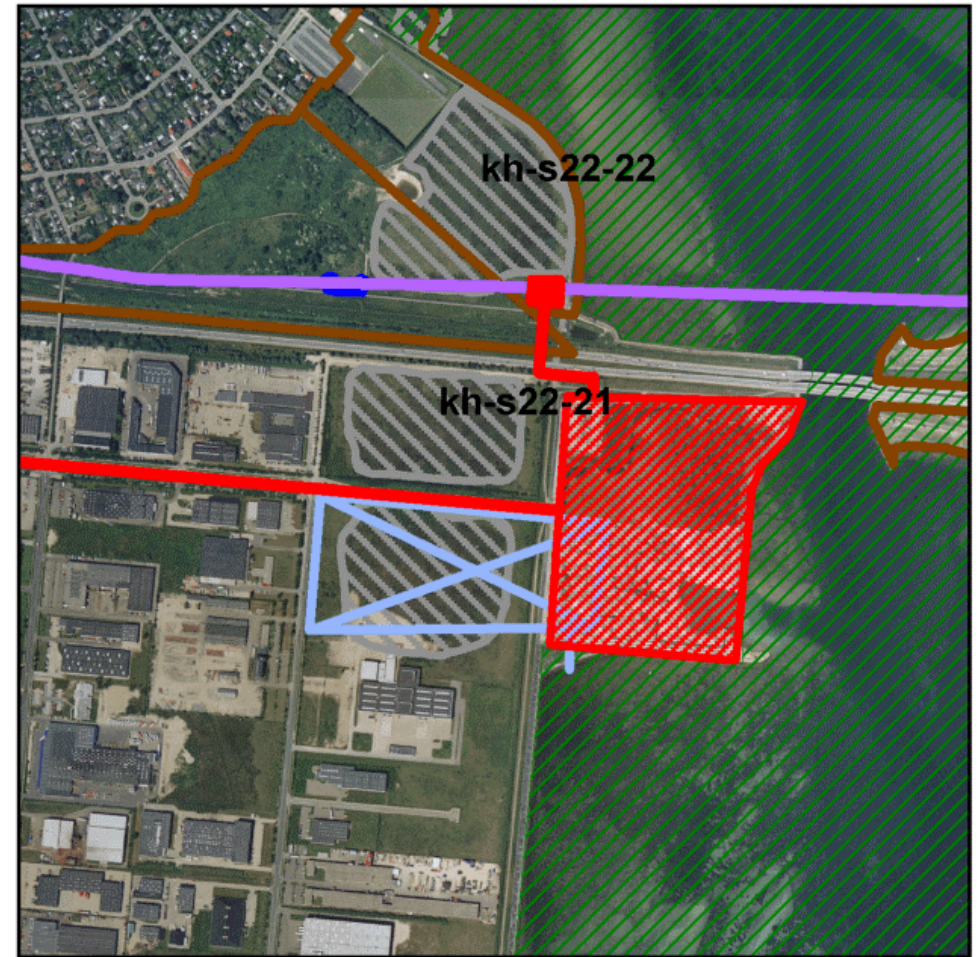
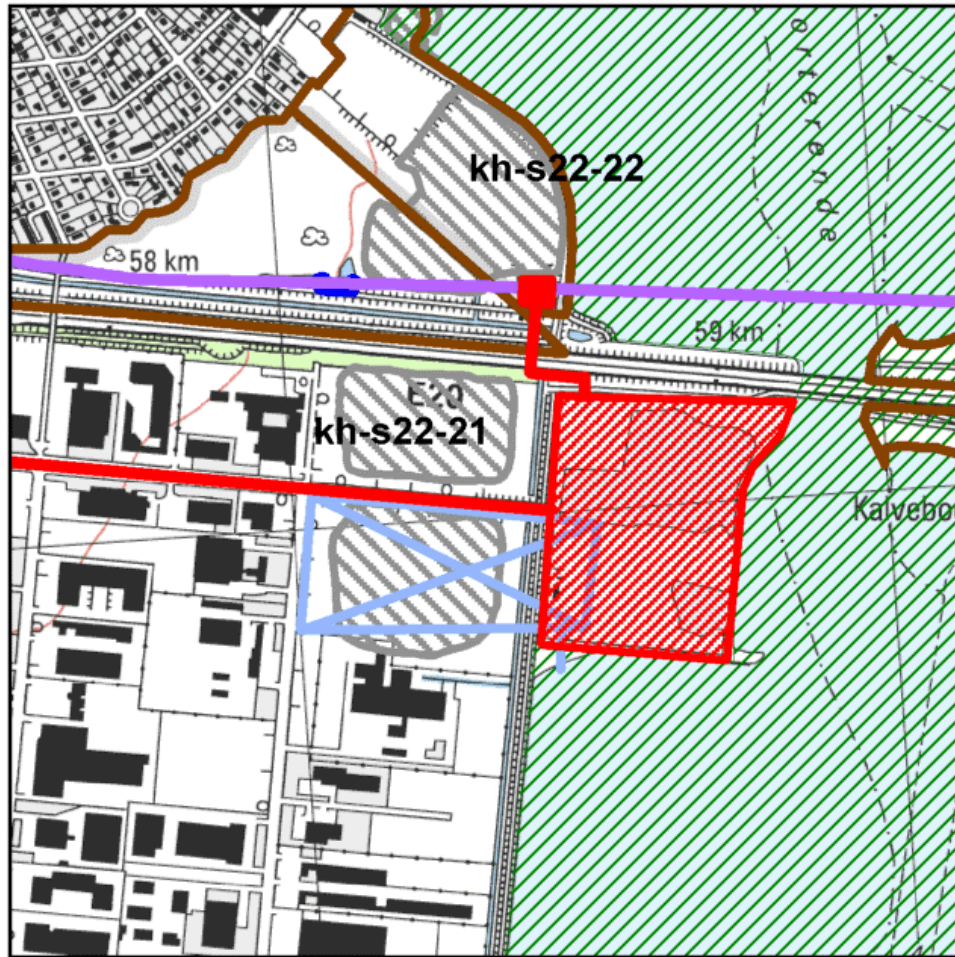
Case I: Fattigkær ved Ralmbæk i Ribe Amt

0 500 m

Case II: Kompressorstation ved Avedøre Holme

0 500 m

På trods af lovgivning m.v. står det galt til i den danske natur. Hvad kan vi gøre?

- **Naturbeskyttelsesloven bør fastholdes som det væsentligste instrument til at beskytte naturen – også overdrevene!**
- **Politiske og økonomiske styringsmidler overfor eutrofieringen skal i gang nu**
- **Sammenhængende planlægning for kontinuerlig drift i f.eks. ådalene – stop tilgroningen!**
- **EU's landbrugsstøtte skal være meget mere målrettet mod miljøforbedringer – naturpligt!**
- **Ambitiøse forvaltningsplaner for de beskyttede naturtyper – både for småbiotoperne og de ekstensivt drevne naturområder**
- **Tag Wilhjelmudvalgets anbefalinger alvorligt**

En VVM-redegørelse kan være med til at undgå de værste katastrofer – men så skal der jo også være noget natur at beskytte

